

Bruxelles, 28 martie 2018
Rev1

AVIZ CĂTRE PĂRȚILE INTERESATE

RETRAGEREA REGATULUI UNIT ȘI NORMELE UE ÎN DOMENIUL DREPTURILOR DE AUTOR

La 29 martie 2017, Regatul Unit a notificat intenția sa de a se retrage din Uniune în temeiul articolului 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană. Prin urmare, cu excepția cazului în care se stabilește o altă dată printr-un acord de retragere ratificat¹, întreaga legislație primară și secundară a Uniunii va înceta să se aplice Regatului Unit începând cu data de 30 martie 2019, ora 00:00 (CET) (denumită în continuare „data retragerii”)². Regatul Unit va deveni în acel moment o „țară terță”³.

Pregătirea pentru retragere este o chestiune de interes nu numai pentru UE și autoritățile naționale, ci și pentru entitățile din sectorul privat.

Având în vedere gradul considerabil de incertitudine care există, în special în ceea ce privește conținutul unui eventual acord de retragere, persoanelor interesate li se amintesc consecințele juridice care vor trebui luate în considerare la momentul în care Regatul Unit va deveni o țară terță.

Sub rezerva eventualelor dispoziții tranzitorii care pot fi incluse într-un eventual acord de retragere, de la data retragerii, normele UE în domeniul drepturilor de autor nu se vor mai aplica Regatului Unit.

1. PRINCIPALELE TRATATE INTERNAȚIONALE (MULTILATERALE) PRIVIND DREPTURILE DE AUTOR VOR GUVERNA RELAȚIA UE-REGATUL UNIT ÎN DOMENIUL DREPTURILOR DE AUTOR

Regatul Unit și UE sunt părți contractante la multe dintre principalele tratate internaționale (multilaterale) privind drepturile de autor, cum ar fi Tratatul privind drepturile de autor (WCT) al Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI),

¹ Sunt în curs de desfășurare negocieri cu Regatul Unit în vederea ajungerii la un acord de retragere.

² În plus, în conformitate cu articolul 50 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană, Consiliul European, de comun acord cu Regatul Unit, poate decide în unanimitate că tratatele încetează să se aplice de la o dată ulterioară.

³ O țară terță este o țară care nu este membră a UE.

Tratatul OMPI privind interpretările și fonogramele (WPPT)⁴ și Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS).^{5 6}

În conformitate cu obligațiile care decurg din aceste acorduri și în special cu principiul „tratamentului național” și al „națiunii celei mai favorizate” aplicat cetățenilor și persoanelor juridice care îndeplinesc criteriile de eligibilitate pentru protecție ce intră sub incidența Acordului TRIPS, cadrul internațional va governa, începând cu data retragerii:

- protecția drepturilor de autor și a drepturilor conexe (de exemplu, drepturi exclusive de reproducere, distribuire, închiriere, comunicare și punere la dispoziție ale autorilor și, după caz, ale deținătorilor de drepturi conexe, cum ar fi producătorii de fonograme, artiștii interpreți și organizațiile de difuzare);
- durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe;
- obligațiile privind măsurile de protecție tehnologică și informațiile privind gestionarea drepturilor;
- baze de date, cu excepția celor specificate mai jos;
- programe informatice;
- topografii semiconductoare;
- aplicarea dreptului de autor (acesta fiind unul dintre drepturile de proprietate intelectuală menționate în partea a treia din TRIPS), inclusiv a măsurilor legate de frontiere.

Trebuie remarcat faptul că acordurile internaționale multilaterale menționate mai sus nu prevăd același tip sau nivel de protecție pentru anumite drepturi și, după caz, excepții sau limitări ale acestor drepturi, cu cel prevăzut în prezent în legislația UE privind drepturile de autor. În plus, legislația UE prevede anumite forme de *lex specialis* sau măsuri speciale transfrontaliere în beneficiul titularilor de drepturi sau al utilizatorilor de pe piața internă și/sau gestionarea drepturilor care nu au un echivalent în convențiile internaționale.

În acest context, retragerea Regatului Unit va avea în special următoarele consecințe în domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe:

2. CONSECINȚE SPECIFICE ÎN DOMENIUL DREPTURILOR DE AUTOR

- **Difuzori:** Directiva 93/83/CEE privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și

⁴ <http://www.wipo.int/treaties/en/>

⁵ https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm

⁶ Mai mult, Regatul Unit este parte la Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice, la care UE nu este parte. Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 1 alineatul (4) din WCT- Tratatul privind drepturile de autor, UE trebuie să aplice articolul 1-21 și anexa la Convenția de la Berna.

retransmisiei prin cablu⁷ prevede, printre altele, că actul de comunicare publică prin satelit are loc numai în statul membru în care semnalele de difuzare sunt introduse, localizând astfel actele relevante pentru drepturile de autor în scopul acordării de licențe. În consecință, pentru a difuza o operă sau un alt element, difuzorii trebuie doar să dobândească drepturi în statul membru în care este introdus semnalul. Începând cu data retragerii, difuzorii din Regatul Unit nu vor mai beneficia de mecanismul prevăzut de directivă atunci când furnizează servicii transfrontaliere de difuzare prin satelit către clienții din UE și vor trebui să dobândească drepturi în toate statele membre în care ajunge semnalul. În mod corespunzător, difuzorii din UE nu vor mai putea beneficia de mecanismul prevăzut de directivă atunci când furnizează servicii transfrontaliere de difuzare prin satelit clienților din Regatul Unit și vor trebui să dobândească drepturile tuturor titularilor de drepturi relevanți dacă doresc să difuzeze în Regatul Unit.

- **Gestiunea colectivă a drepturilor (drepturi online în opere muzicale):** Articolul 30 din Directiva 2014/26/UE privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă⁸ prevede obligația unui organism de gestiune colectivă de a reprezenta un alt organism de gestiune colectivă pentru acordarea de licențe multiteritoriale (pentru drepturile online în opere muzicale) în anumite cazuri. Începând cu data retragerii, organismele de gestiune colectivă din UE nu vor face obiectul obligației de a reprezenta organisme de gestiune colectivă din Regatul Unit pentru acordarea de licențe multiteritoriale în conformitate cu articolul 30 din Directiva 2014/26/UE și viceversa.
- **Opere orfane:** Anumite instituții culturale din UE pot beneficia de un sistem de recunoaștere reciprocă a operelor orfane în Directiva 2012/28/UE privind anumite utilizări permise ale operelor orfane⁹. Acest sistem le permite digitalizarea și punerea la dispoziție a unei lucrări online în toate statele membre, de îndată ce este recunoscută ca fiind o operă orfană într-un stat membru.

De la data retragerii, mecanismul de recunoaștere reciprocă prevăzut de Directiva 2012/28/UE nu se mai aplică între Regatul Unit și UE. În consecință, operele orfane recunoscute în Regatul Unit până la data retragerii nu vor mai fi recunoscute în UE în conformitate cu Directiva 2012/28/UE și același lucru se va aplica și pentru operele orfane recunoscute în UE, deoarece sistemul de recunoaștere reciprocă în conformitate cu Directiva 2012/28/UE nu va mai fi disponibil în Regatul Unit. În consecință, aceasta înseamnă că utilizările operelor orfane din Regatul Unit permise în temeiul directivei, în special în ceea ce privește punerea lor la dispoziție online, nu vor mai fi permise instituțiilor culturale din UE și viceversa.

⁷ Directiva 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu JO L 248, 6.10.1993, p. 15.

⁸ Directiva 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă, JO L 84, 20.3.2014, p. 72.

⁹ Directiva 2012/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind anumite utilizări permise ale operelor orfane JO L 299, 27.10.2012, p. 5.

- **Accesul la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate:** Directiva (UE) 2017/1564 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate¹⁰ introduce o excepție obligatorie în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate și în beneficiul entităților autorizate să funcționeze în numele acestor persoane. Mai mult, directiva prevede că astfel de entități autorizate se pot baza pe excepția pentru o persoană beneficiară sau o altă entitate autorizată din alte state membre și că persoanele beneficiare și entitățile autorizate pot avea acces la exemplare în format accesibil de la o entitate autorizată stabilită în orice stat membru.

Începând cu data retragerii, persoanele din Regatul Unit nu vor mai putea obține exemplare în format accesibil de la entități autorizate din UE în cadrul prevăzut de Directiva (UE) 2017/1564. În același mod, nici entitățile autorizate și persoanele beneficiare din UE nu vor putea obține exemplare în format accesibil de la entități autorizate din Regatul Unit.

Schimbul de exemplare în format accesibil între UE și țările terțe care au ratificat Tratatul de la Marrakech¹¹ este reglementat de Regulamentul (UE) 2017/1563¹² privind schimbul transfrontalier între Uniune și țările terțe de exemplare în format accesibil ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate. În acest context, este important de reținut că Regatul Unit nu este în prezent parte la Tratatul de la Marrakech.

- **Portabilitatea conținutului online:** Regulamentul (UE) 2017/1128 privind portabilitatea transfrontalieră a serviciilor de conținut online în cadrul pieței interne¹³ prevede că furnizarea unui serviciu de conținut online către un abonat care se află temporar pe teritoriul unui stat membru, precum și accesul la acest serviciu și utilizarea acestuia de către abonat au loc exclusiv în statul membru de reședință al abonatului.

Începând cu data retragerii, persoanele care au reședința în Regatul Unit nu vor mai beneficia de abonamentele lor de conținut digital atunci când călătoresc în UE; iar un

¹⁰ Directiva (UE) 2017/1564 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 septembrie 2017 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate, JO L 242, 20.9.2017, p. 6. Această directivă trebuie transpusă până la data de 11 octombrie 2018.

¹¹ Tratatul de la Marrakech pentru facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate.

¹² Regulamentul (UE) 2017/1563 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 septembrie 2017 privind schimbul transfrontalier între Uniune și țările terțe de exemplare în format accesibil ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate, JO L 242, 20.9.2017, p. 1. Regulamentul se va aplica din 12 octombrie 2018.

¹³ Regulamentul (UE) 2017/1128 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind portabilitatea transfrontalieră a serviciilor de conținut online în cadrul pieței interne, JO L 168, 30.6.2017, p. 1. Prezentul regulament se aplică de la 1 aprilie 2018.

furnizor de servicii de conținut online cu sediul în Regatul Unit va trebui să respecte regulile statului membru sau statelor membre UE relevante în care dorește să ofere servicii abonaților săi - inclusiv necesitatea de a elimina toate drepturile relevante pentru acel stat membru sau pentru acele state membre.

- **Dreptul *sui generis* privind baza de date:** Articolul 7 din Directiva 96/9/CE privind protecția juridică a bazelor de date¹⁴ acordă, în anumite condiții, protecție producătorilor de baze de date în statele membre ale UE („dreptul *sui generis* privind baza de date”). Articolul 11 din Directiva 96/9/CE limitează beneficiarii protecției prin dreptul *sui generis* la producătorii de baze de date (sau titularii de drepturi) care sunt cetățeni ai unui stat membru al UE, au reședința obișnuită pe teritoriul UE sau sunt societăți comerciale/întreprinderi constituite în conformitate cu legislația unui stat membru al UE (și care au sediul social, administrația centrală sau punctul de lucru principal în UE).

Începând cu data retragerii, cetățenii din Regatul Unit (cu excepția cazului în care au reședința obișnuită în UE) și societățile comerciale/întreprinderile constituite în conformitate cu legislația Regatului Unit nu vor mai avea dreptul să mențină sau să obțină un drept *sui generis* privind bazele de date din UE¹⁵. În același mod, cetățenii și societățile comerciale/întreprinderile din statele membre ale UE nu vor avea dreptul să mențină sau să obțină un drept *sui generis* privind bazele de date din Regatul Unit.

Site-ul Comisiei Europene privind piața unică digitală oferă informații generale privind drepturile de autor: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/copyright>. Aceste pagini vor fi actualizate cu noi informații dacă va fi necesar.

Comisia Europeană
Direcția Generală Rețele de Comunicare, Conținut și Tehnologie

¹⁴ Directiva 96/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date, JO L 77, 27.3.1996, p. 20.

¹⁵ Cu privire la bazele de date protejate înainte de data retragerii, UE încearcă să convină asupra unor soluții cu Regatul Unit în acordul de retragere. Principiile esențiale ale poziției UE privind drepturile de proprietate intelectuală (inclusiv indicațiile geografice) sunt disponibile la următoarea adresă: https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-intellectual-property-rights-including-geographical-indications_en.